

Asia: VN/8566/2021

Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hanke (SOTEKO)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot loppuraportista

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus pitää loppuraportin toimenpide-ehdotuksia pääosin oikeansuuntaisina ja tarkoituksenmukaisina osaavan korkeakoulutetun työvoiman turvaamiseksi sosiaali- ja terveysalalle.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)

Ehdotukset 1-6 ovat oikeansuuntaisia.

Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Ehdotus 3: Kirkkohallitus toteaa, että hankkeen tehtävärajauksen vuoksi koulutusasteiden väliset siirtymät ovat loppuraportissa niiden merkitykseen nähden liian suppeasti esillä. Siirtymää toiselta asteelta sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutukseen, laajemminkin kuin sosiaalityön koulutukseen, tukisi toiselta asteelta hakevien kiintiöiden lisääminen sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tarjoamien väyläopintojen nykyistä kattavampi toteuttaminen osana lukio- ja ammatillista koulutusta.

Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtyminen sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)

Ehdotukset 7-11 ovat oikeansuuntaisia.

Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne ehdotuksista kaksoistutkintojen kehittämiseksi (ehdotukset 12-13)

Ehdotukset 12-13 ovat oikeansuuntaisia.

Mitä kaksoistutkintoja koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Kirkkohallitus pitää tärkeänä, että kaksoistutkintojen ja kaksoiskelpoisuuden tuottavien tutkintojen laajuudet ja rahoitus säilyvät nykyisellään.

Kirkkohallitus toteaa, että kirkon kelpoisuuspäätöksissä ei tarkoiteta varsinaisia kaksoistutkintoja, vaan tutkintoja, jotka antavat kaksoiskelpoisuuden. Tämä termi on ollut käytössä vuodesta 1996 alkaen kirkon säänneltyjen ammattien kelpoisuuspäätöksissä. Tämän vuoksi sosionomin (AMK) tai sairaanhoitajan (AMK) tutkintonimikkeisiin johtaviin opintoihin kuuluu opintoja, jotka tuottavat kelpoisuuden diakonian (diakoni tai diakonissa), nuorisotyönohjaajan tai varhaiskasvatuksen ohjaajan virkaan.

Kirkkohallitus pitää välttämättömänä, että yllä mainittuihin tutkintonimikkeisiin johtavissa opinnoissa säilyy mahdollisuus sisällyttää niihin opintoja (60/90 op), jotka tuottavat kelpoisuuden kirkon diakonian, nuorisotyönohjaajan tai varhaiskasvatuksen ohjaajan virkoihin. Tällaisen kaksoiskelpoisuuden suorittamisen edellytys on, että tutkinnon laajuus säilyy tulevaisuudessa 210 opintopisteessä (sosionomi, AMK, diakoniatyö, kirkon nuorisotyö tai kirkon varhaisvatus) ja 240 opintopisteessä (sairaanhoitaja AMK, diakoninen hoitotyö).

Kirkon säänneltyjen ammattien kelpoisuuspäätöksissä on ollut vuodesta 2020 käytössä yllä mainittuihin virkoihin kelpoistava tutkintojen täydentämismahdollisuus. Tämä koskee sosionomi (AMK), sairaanhoitaja (AMK) ja yhteisöpedagogi (AMK) -tutkintonimikettä. Kirkkohallitus toteaa, että se on osoittautunut tarpeelliseksi ja työvoiman saatavuutta tukevaksi mahdollisuudeksi. Kirkkohallitus kannattaa tutkintojen täydentämismahdollisuuksien laajentamista ehdotusten suuntaisesti.

Näkemyksenne korkeakoulujen sosiaali- ja terveystieteiden vetovoimaa ja harjoittelua koskevista ehdotuksista (ehdotukset 14-35)

-

Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Ehdotuksessa 15 mainitulla osaamisen johtamisella ja siihen kuuluvalla rekrytointiosaamisella on keskeinen alan pito- ja vetovoimaa vahvistava merkitys.

Ehdotus 22. Kirkkohallituksella on myönteinen kokemus alan korkeakoulututkintoaan täydentävien koulutuspolkujen kehittämisestä yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa. Tämä on joustavoittanut

tehtävästä toiseen siirtymistä ilman, että hakeutuu suorittamaan toista tutkintoa. Tutkintoa täydentäviä opintoja on voinut suorittaa työn ohella.

Ehdotukset 23 ja 33-35. Kirkkohallitus näkee, että harjoittelujen kehittäminen on yksi tärkeimmistä vetovoimaa lisäävistä tekijöistä. Myös opintotukijärjestelmän kehittäminen esimerkiksi niin, että harjoittelujen ajalta olisi mahdollisuus hakea korotettua opintorahaa tukisi monen opiskelijan lähtemistä kauemmaksi opiskelupaikkakunnalta. Matkustuskulut harjoittelupaikkakunnalle ja toisen asunnon vuokraaminen ovat tätä estäviä tekijöitä.

Ehdotukset 25-28. TKI-toiminnan kehittäminen on työn kehittämisen ja monipuolistamisen näkökulmasta olennaista. TKI-toiminta tulisi kytkeä tiiviisti jatkuvaan oppimiseen.

Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevista ehdotuksista (ehdotukset 36-42)

Ehdotukset 36-42 ovat oikeansuuntaisia.

Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Ehdotus 39. Kirkkohallitus kannattaa korkeakoulujen profiloitumista erikoisalojen TKI-toiminnassa ja jatkuvan oppimisen digitaalisessa koulutustarjonnassa. Tämä on tärkeää valtakunnallisille organisaatioille ja toimijoille.

Ehdotus 40. Pienten osaamiskokonaisuuksien kehittäminen tukisi työelämälähtöistä ja joustavaa osaamisen kehittämistä työuran aikana. Myös pienten osaamiskokonaisuuksien kehittämisessä tulee huolehtia siitä, että niiden rahoitukseen löytyy toimivia ratkaisuja.

Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämisestä (ehdotukset 43-50)

-

Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Ehdotuksessa 50 mainitaan yhtenä selvitettävänä kysymyksenä se, mitkä pohjakoulutukset soveltuisivat maksuttoman psykoterapeuttikoulutuksen pohjaksi.

Kirkkohallitus korostaa, että soveltuvia pohjakoulutuksia arvioitaessa tulisi pyrkiä säilyttämään psykoterapeuttisen työn ammatillinen monipuolisuus. Kirkkohallitus näkee, että esimerkiksi sairaanhoitaja (AMK) -tutkintonimike, johon liittyy riittävä mielenterveystyön kokemus, olisi soveltuva pohjakoulutus.

Kirkkohallitus näkee myös, että teologian maisterin tutkinto soveltuu psykoterapeuttikoulutuksen pohjakoulutukseksi, niille teologian maistereille, jotka toimivat esimerkiksi sairaalapappeina tai perheneuvojina. Kirkolla on omat erityiskoulutukset näille ammattiryhmille. Sairaalapappien osaaminen kohdistuu potilaiden, läheisten ja henkilökunnan eksistentiaalisen terveyden ja henkisen hyvinvoinnin tukemiseen sekä kriisitilanteissa tarjottavaan tukeen. Kirkon perheneuvonta täydentää monilla paikkakunnilla kuntien perheneuvolapalveluja tarjoamalla erityisesti pariterapiapalveluja. On tärkeää, että yllämainitut erityiskoulutetut teologit voivat vahvistaa ja laajentaa ammattitaitoaan psykoterapian opinnoilla.

Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)

Ehdotukset ovat kannatettavia.

Ehdotus 51 korkeakoulujen koulutussisältöjen yhteissuunnittelusta työelämän kanssa toisi mukanaan sosiaali- ja terveysalan työn monipuolisuuden ja samalla kehittäisi alan vetovoimaa. Kirkkohallitus toteaa, että tämä edellyttää korkeakouluilta myös tähän varattua henkilöstöresurssointia, koska yhteissuunnittelu onnistuu vain korkeakouluvetoisesti.

Pesonen Marja
Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus